

Vybrané aspekty zadávání veřejných zakázek

s příklady nejčastějších pochybení zadavatelů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obsah

	strana
1 Úvod	2
2 Vybrané aspekty zadávání veřejných zakázek	3
2.1 Předpokládaná hodnota veřejné zakázky	3
2.2 Vymezení předmětu veřejné zakázky	5
2.3 Obchodní podmínky veřejné zakázky	7
2.4 Kvalifikační předpoklady a posouzení kvalifikace.....	9
2.5 Hodnotící kritéria a hodnocení nabídek.....	13
2.6 Lhůta pro podání nabídek nebo žádostí pro účast	14
2.7 Změny zadávacích podmínek v průběhu zadávacího řízení.....	14
2.8 Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku.....	14
2.9 Povinnost uveřejnění a archivace	16
3 Užitečné informační zdroje.....	19

Seznam zkratk:

CPV	společný slovník pro veřejné zakázky ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 213/2008
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PVD	pravidla pro výběr dodavatelů upravená v rámci kapitoly 12 Pravidel pro žadatele a příjemce OP VVV (obecná část)
TED	Tenders Electronic Daily – on-line verze Dodatku k Úřednímu věstníku EU
VVZ	Věstník veřejných zakázek
ZVZ	zákon č. 137/2007 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

1 Úvod

Účelem tohoto dokumentu je upozornit žadatele a příjemce OP VVV případně i další zájemce z řad veřejnosti, na některé rizikové oblasti zadávání veřejných zakázek, které MŠMT identifikovalo na základě své dlouhodobé kontrolní praxe z pozice řídicího a kontrolního orgánu v rámci implementace operačních programů v programovém období 2007–2013. Vedle úvodního slova k jednotlivým vybraným aspektům zadávání veřejných zakázek obsahuje tento dokument také související modelové příklady nejčastějších pochybení zadavatelů, se kterými se MŠMT při kontrole veřejných zakázek opakovaně setkává, a v některých případech též příklady dobré praxe. Obsahová stránka tohoto dokumentu je upravena tak, aby odpovídala aktuálním legislativním i metodickým východiskům, tedy především ZVZ a PVD.

V následujících měsících čekají oblast veřejného investování velké změny v podobě nového zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, který nabyde účinnosti 1. října 2016 a kterým je mj. transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES. Přestože dále popsané příklady vychází z aplikační praxe současného ZVZ, mnoho v něm uvedených tezí bude do jisté míry platit i za účinnosti nové právní úpravy. MŠMT pak samozřejmě plánuje budoucí aktualizaci tohoto dokumentu, a to nejen v závislosti na legislativních změnách, ale také s ohledem na očekávané nové poznatky ze zadavatelské i kontrolní praxe.

Tento dokument není určen pro úplné začátečníky v oblasti zadávání veřejných zakázek, ale naopak předpokládá již určitou úroveň znalostí relevantních předpisů, související terminologie i jednotlivých nejdůležitějších institutů.

Pro vyloučení pochybností MŠMT uvádí, že tento dokument slouží pouze jako výkladová pomůcka, není součástí programové dokumentace a neukládá zadavatelům veřejných zakázek spolufinancovaných z OP VVV žádné povinnosti. Uvedené modelové příklady nezohledňují veškeré možné okolnosti, které se mohou v praxi naskytnout. Tento dokument byl vypracován dle právního stavu k 30. dubnu 2016.

2 Vybrané aspekty zadávání veřejných zakázek

2.1 Předpokládaná hodnota veřejné zakázky

2.1.1 Zákaz dělení veřejných zakázek

Při zadávání veřejné zakázky je příjemce povinen se řídit ZVZ a PVD účinnými v době zahájení zadávacího či výběrového řízení, a to s ohledem na její předpokládanou hodnotu. Proto je stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky základem pro následný správný postup zadavatele při jejím zadání a předpokladem pro to, aby se nedopustil nepřípustného dělení veřejných zakázek definovaného v § 13 odst. 3 ZVZ a v bodě 12.2.6 odst. 1 PVD. Dle § 13 odst. 8 ZVZ a bodu 12.2.6 odst. 2 PVD je zadavatel povinen sečíst předpokládané hodnoty obdobných, spolu souvisejících dodávek a služeb, které hodlá pořídit v průběhu účetního období, přičemž pro toto pravidlo existuje výjimka, a to za splnění dvou podmínek vyplývajících z výše uvedených ustanovení. Zadavatelé často aplikují tuto výjimku v případech, kdy je splněna pouze podmínka nahodilosti (nepravidelnosti) vzniku plnění, aniž by však byla zároveň splněna podmínka proměnlivosti cen v průběhu účetního období. Samotná neznalost přesného rozsahu či druhu plnění není dostačujícím důvodem pro to, aby veřejné zakázky zadávané ad hoc byly považovány za několik veřejných zakázek a nikoliv za veřejnou zakázku jedinou. Tento výklad ZVZ a PVD vychází mj. ze stávající judikatury¹. Pro případ takových veřejných zakázek, jejichž objem není zadavatel předem schopen přesně naplánovat, může vhodně využít dynamického nákupního systému nebo rámcových smluv.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel v průběhu jednoho účetního období (kalendářního roku) několikrát pořídil dodávky chemikálií, které nejsou nikterak specifické a jsou dodávány běžně několika dodavateli, přičemž pořízení veškerého plnění realizoval formou přímého nákupu bez provedení odpovídajícího druhu zadávacího či výběrového řízení, neboť každý jednotlivý nákup hodnotou odpovídal bagatelní zakázce dle PVD. Zadavatel svůj postup zdůvodnil tak, že tato plnění společně nezahrnul do předpokládané hodnoty, neboť tato plnění předem neplánoval a přesný rozsah ani plánovat nemohl a chemikálie tak pořizoval dle svých aktuálních potřeb. Uvedený postup zadavatele je v rozporu se ZVZ i PVD, protože se jedná o plnění spolu věcně zjevně související a zároveň nejde o plnění, které by splňovalo podmínku cenové proměnlivosti. Zadavatel se tak dopustil nepřípustného dělení veřejné zakázky.

¹ K tomu např. rozsudek Krajského soudu v Brně čj. 62 Af 54/2010 ze dne 6. 12. 2011, ve kterém je mj. uvedeno: „Jestliže zadavatel předem výši peněžitého závazku nezná, např. z toho důvodu, že nemá dostatečnou představu o svých potřebách pro nadcházející účetní období, pak musí postupovat tak, aby předepsané proceduře podle zákona vyhověl z pohledu součtu předpokládaných hodnot plnění, jež je obdobné nebo spolu související, které v příslušném účetním období je fakticky realizováno. Od počátku příslušného účetního období tedy musí zadavatel postupovat tak, aby u plnění shodného nebo spolu souvisejícího předpokládaná hodnota pokryla i nově se objevující aktuální potřeby zadavatele“.

Příklad správného postupu

Zadavatel při stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na nákup chemikálií neměl přesnou představu, kdy a jaké množství chemikálií bude v průběhu roku potřebovat, ale s ohledem na charakter projektu a znalosti svých potřeb si byl vědom toho, že tyto nákupy mohou přesáhnout hranici pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a provedl proto zadávací řízení postupem platným pro podlimitní veřejnou zakázku, na jehož základě uzavřel rámcovou smlouvu s více uchazeči dle § 92 odst. 3 ZVZ. V průběhu roku pak následně vyzýval účastníky rámcové smlouvy k předložení nabídek na dodávku chemikálií, jejichž množství v souladu s podmínkami uvedenými v rámcové smlouvě přesně vymezil ve výzvě k podání nabídek.

2.1.2 Uveřejnění předpokládané hodnoty veřejné zakázky a limitace nabídkové ceny

Předpokládanou hodnotu veřejné zakázky není zadavatel povinen uveřejňovat.² Na druhou stranu právě předpokládaná hodnota veřejné zakázky může pro potenciální uchazeče představovat jeden ze základních parametrů při vyhledávání pro ně zajímavých, vyhlášených veřejných zakázek. Je tak na zadavateli, aby zvážil veškerá pro a proti, které uveřejnění či neuveřejnění předpokládané hodnoty přináší. Zadavatel často uveřejní předpokládanou hodnotu s ohledem na objem dostupných finančních prostředků souvisejících s pořízováním konkrétního plnění a zároveň stanoví podmínku nejvyšší možné nabídkové ceny. V takovém případě je nutné, aby zadavatel zcela jasně specifikoval příslušná omezení i případné důsledky podání nabídky s vyšší cenou.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel uvedl v zadávací dokumentaci, k požadavkům na způsob zpracování nabídkové ceny, že výše předpokládané hodnoty je limitní hodnotou, že předpokládaná hodnota veřejné zakázky zároveň definuje maximální výši prostředků, kterou má zadavatel na veřejnou zakázku k dispozici, a že pokud i nevhodnější nabídka překročí předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, může to být důvodem pro zrušení zadávacího řízení. Z uvedené formulace není zcela zřejmé, co zadavatel myslel označením „limitní hodnota“, ani zda nabídka s cenou vyšší, než byla předpokládaná hodnota veřejné zakázky, bude nebo nebude vyřazena z dalšího posuzování. Zadávací podmínky tak neumožňovaly jednoznačný výklad a mohly v konečném důsledku vést k odrazení potenciálních uchazečů. Následně byly v daném zadávacím řízení podány pouze nabídky s cenou vyšší, než byla předpokládaná hodnota veřejné zakázky, přičemž hodnotící komise došla k závěru, že si zadavatel citovaným ustanovením zadávací dokumentace vyhradil pouze možnost, ne povinnost, takové nabídky vyřadit z dalšího posuzování, a že lze s ohledem na aktuální stav dostupných finančních prostředků tyto nabídky akceptovat. Stanovené zadávací podmínky tedy umožnily hodnotící komisi při posuzování nabídek z hlediska splnění požadavků zadavatele jejich takřka libovolný výklad. Zadavatel tak porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

² K tomu např. stanovisko expertní skupiny MMR k ZVZ z 21. 11. 2013 Uveřejňování předpokládané hodnoty dostupné na: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Methodiky- stanoviska/Stanoviska/Stanoviska-expertni-skupiny-MMR-k-ZVZ/Uverejnovani-predpokladane-hodnoty>.

Příklad správného postupu

Zadavatel uvedl v zadávací dokumentaci, že byla předpokládána hodnota veřejné zakázky stanovena s ohledem na maximální objem prostředků, kterými zadavatel disponuje pro danou veřejnou zakázku, a že předložení nabídky s cenou přesahující předpokládanou hodnotu veřejné zakázky bude posouzeno jako nesplnění požadavků zadavatele vedoucí k vyřazení nabídky a k následnému vyloučení uchazeče z účasti v zadávacím řízení.

2.2 Vymezení předmětu veřejné zakázky

2.2.1 Zákaz diskriminace

Zadavatel je povinen vymežit předmět veřejné zakázky a stanovit technické podmínky dostatečně určitě a v podrobnostech nezbytných pro zpracování a podání vzájemně porovnatelných nabídek. Zároveň zadavatel nesmí předmět veřejné zakázky vymežit tak, aby byl zvýhodněn nebo naopak vyloučen určitý dodavatel, výrobek, technické řešení apod. Přestože zadavatel samozřejmě při vymezení předmětu veřejné zakázky zohledňuje reálné podmínky relevantního trhu, není oprávněn nedůvodně upřednostňovat určité řešení veřejné zakázky na úkor jiných vhodných řešení odpovídajících jeho skutečným potřebám. Stejně tak zadavatel nesmí slučovat vzájemně nesouvisející předmět plnění veřejné zakázky. Pokud při vymezení předmětu veřejné zakázky zadavatel přistoupí k výslovnému uvedení požadavku či odkazu na určitý výrobek, službu apod., musí být pro takový postup splněny podmínky uvedené v ZVZ, resp. PVD. Samotné výslovné umožnění jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení pro plnění veřejné zakázky, nezabývá zadavatele odpovědností za soulad zadávacích podmínek s příslušnými ustanoveními ZVZ, resp. PVD.³

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel v rámci jedné veřejné zakázky pořizoval komplexní dodávku vybavení laboratoře. Součástí předmětu dané veřejné zakázky byl laboratorní nábytek, laboratorní přístroje a měřicí technika, běžná výpočetní technika, laboratorní sklo a spotřební laboratorní materiál, přičemž ani jednu z uvedených částí předmětu plnění nebylo s ohledem na jejich rozsah možné považovat za marginální vůči zbývajícím. Zadavatel tedy do předmětu jedné veřejné zakázky sloučil několik vzájemně nesouvisejících komodit, které mají standardně odlišný okruh dodavatelů a jejichž sloučení do jediné veřejné zakázky není objektivně důvodné (např. z hlediska neexistence nutnosti vzájemné kompatibility, kterou nelze zajistit stanovením odpovídajících technických podmínek, či neexistence tzv. funkčního celku jako je tomu např. u zhotovení stavby apod.). Přestože lze do jisté míry chápat snahu zadavatele pořídit vybavení laboratoře jako celek (tzv. „na klíč“), s ohledem na specifickou povahu vynakládání veřejných prostředků nemohou být určité zájmy zadavatele (např. snaha o zjednodušení procesu pořízení veškerého zboží) upřednostňovány před základními zásadami zadávání veřejných zakázek. Možné pochybení zadavatele pak nemůže zhojit ani skutečnost, že na trhu existují někteří dodavatelé, kteří jsou schopni splnit danou veřejnou zakázku (ať už vlastními silami nebo prostřednictvím subdodavatelů), když zároveň prokazatelně existují také dodavatelé, kteří se zabývají pouze určitou částí jejího předmětu. Zadavatel tak porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

³ K tomu např. rozhodnutí ÚOHS S0844,0899/2015/VZ nebo S0759/2015/VZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel, aniž by to bylo odůvodněno předmětem veřejné zakázky, uvedl v technických podmínkách veřejné zakázky na dodávky výpočetní techniky odkazy mající charakter specifického označení zboží, které platí pro určitou osobu za příznačné (mj. obchodní značky konkrétního výrobce procesorů, grafických karet apod.). Zadavatel k těmto odkazům uvedl, že se jedná o příklady, resp. „referenční výrobky odpovídající požadovanému standardu“ a zároveň výslovně umožnil pro plnění veřejné zakázky použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení. Pro takový postup však nebyla splněna podmínka nemožnosti dostatečně přesného a srozumitelného popisu předmětu veřejné zakázky provedeného podle § 45 a § 46 ZVZ, a došlo tak k nedůvodnému zvýhodnění určitých výrobků. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 44 odst. 11 a § 45 odst. 3 ZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel, aniž by to bylo odůvodněno předmětem veřejné zakázky, uvedl v technických podmínkách veřejné zakázky na dodávky nábytku požadavky na parametry poptávaného zboží, které byly stanoveny zcela shodně s technickou specifikací existujícího výrobku podle prospektu výrobce a obsahovaly také „ilustrační fotografie“ zobrazující existující výrobek (jehož vzhled byl chráněn průmyslovým vzorem). Přestože zadavatel neuvedl zcela konkrétní označení výrobku (např. název výrobce, typové označení výrobku apod.) a přestože výslovně umožnil pro plnění veřejné zakázky použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení, s ohledem na technické podmínky nebylo fakticky použito žádného jiného řešení možné. Tím došlo k nedůvodnému zvýhodnění určitého výrobku a vyloučení ostatních vhodných výrobků, které by odpovídaly skutečným potřebám zadavatele. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 44 odst. 11 a § 45 odst. 3 ZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.2.2 CPV kódy

Při vymezení předmětu veřejné zakázky zadávané podle ZVZ je zadavatel povinen použít klasifikaci podle společného slovníku pro veřejné zakázky prostřednictvím tzv. CPV kódu.⁴ Tuto povinnost považují zadavatelé často za nadbytečnou administrativní zátěž. Avšak s ohledem na skutečnost, že účelem CPV kódů je především kategorizace a usnadnění vyhledávání veřejných zakázek v příslušných informačních systémech, přičemž zejména z hlediska zahraničních dodavatelů se jedná o základní identifikační znak veřejné zakázky, nesprávné použití CPV kódu může vést až k nedodržení základních zásad zadávání zakázek a k ovlivnění výběru nejvhodnější nabídky.⁵

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel při zadávání veřejné zakázky vyhledal v CPV položku, která dle jeho názoru svým označením odpovídala předmětu veřejné zakázky, aniž by si ověřil zařazení této položky do struktury CPV. Následně při specifikaci předmětu veřejné zakázky

⁴ Pro snadnější vyhledávání správného CPV kódu včetně jeho zařazení do odpovídající kategorie lze použít příslušný nástroj dostupný v Informačním systému veřejných zakázek na <http://www.isvz.cz/ISVZ/Ciselniky/Strom.aspx?typ=1>.

⁵ K tomu např. rozsudek NSS 7 Afs 98/2012.

v zadávacích podmínkách použil pouze jeden CPV kód, který však s ohledem na své zařazení do struktury CPV nijak nesouvisel s předmětem veřejné zakázky a ani se nijak netýkal okruhu činností provozovaných potenciálními uchazeči o danou veřejnou zakázku. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 47 ZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.2.3 Omezení plnění subdodavatelem

Pokud si zadavatel v zadávacích podmínkách vyhradí, že určitá část předmětu veřejné zakázky nesmí být plněna subdodavatelem, je povinen učinit tak s ohledem na předmět veřejné zakázky a své skutečné potřeby. Zadavatel nesmí takové oprávnění používat jako nedůvodný prostředek omezování okruhu potenciálních uchazečů o veřejnou zakázku. Zadavatel je v této souvislosti dále povinen část plnění předmětu veřejné zakázky, která nesmí být plněna subdodavatelem, vymezit věcně, tedy nikoliv např. zlomkem či procentuálně oproti celku.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel si v zadávací dokumentaci veřejné zakázky, jejímž předmětem bylo pořízení běžně dostupné výpočetní techniky, vyhradil, že část předmětu veřejné zakázky spočívající v zajištění záručního servisu pořízeného zboží nesmí být plněna subdodavatelem, aniž by byl takový požadavek odůvodněn skutečnými potřebami zadavatele. S ohledem na stanovené záruční podmínky (záruční doba 5 let, servisní zásah nejpozději následující pracovní den po nahlášení závady) a běžnou praxi daného tržního odvětví, kdy je servis zboží zajišťován přímo výrobcem nebo autorizovaným servisem, zadavatel zcela nedůvodně vyloučil z možné soutěže potenciální uchazeče o veřejnou zakázku, kteří nejsou bez využití služeb subdodavatele schopni zajistit stanovené záruční podmínky. Zadavatel tak porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.3 Obchodní podmínky veřejné zakázky

2.3.1 Přiměřenost obchodních podmínek

Při vymezení obchodních podmínek veřejné zakázky musí zadavatele především dbát na to, aby bylo dostatečně zajištěno řádné a včasné plnění veřejné zakázky. Z povahy věci je zřejmé, že bývají práva a povinnosti vyplývající z uzavřené smlouvy na veřejnou zakázku často vychýleny ve prospěch zadavatele, který má hlavní slovo při tvorbě obchodních podmínek. Zadavatel však nesmí tohoto postavení zneužít a stanovovat obchodní podmínky, které by mohly vést k diskriminaci či k odrazení potenciálních uchazečů od podání nabídky. Zadavatel se musí vyvarovat především stanovení nepřiměřených obchodních podmínek utvrzujících či zajišťujících povinnosti dodavatele, nevhodných podmínek plnění, nedůvodných požadavků na osobu dodavatele (byť nejsou předmětem stanovených kvalifikačních předpokladů), lokálních omezení apod. Mezi nevhodné obchodní podmínky, které mohou za určitých okolností negativně ovlivnit okruh potenciálních uchazečů o veřejnou zakázku a výběr nejvhodnější nabídky, patří např. nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty, požadavek na zřízení bankovní záruky či pojištění v nepřiměřené výši či době trvání, požadavek na servisní organizaci dodavatele se sídlem na území ČR,⁶ dojezdová vzdálenost servisního střediska od sídla zadavatele, nejzazší termín plnění veřejné zakázky stanovený

⁶ K tomu např. rozhodnutí ÚOHS S61/2013/VZ.

pevným datem,⁷ aniž by byl v zadávacích podmínkách specifikován způsob jeho posunu v případě možných průtahů zadávacího řízení apod.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách, že dodavatel je povinen zajistit pro záruční opravy servisní středisko se sídlem na území ČR v dojezdové vzdálenosti 50 km od sídla zadavatele. Zadavatel tak nedodržel zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 a 2 ZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách veřejné zakázky požadavky na časovou a jazykovou dostupnost servisní linky pro nahlášení vady dodavateli, přiměřenou maximální dobu servisního zásahu a maximální dobu pro odstranění vady od jejího nahlášení.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách veřejné zakázky nejzazší termín plnění pevným datem. S ohledem na dodatečné úpravy zadávacích podmínek byl nucen několikrát prodloužit lhůtu pro podání nabídek. Nejzazší termín plnění však neposunul a potenciální uchazeči se tak mohli dostat do nejistoty, zda budou schopni splnit veřejnou zakázku řádně a včas, aniž by jim hrozili stanovené smluvní pokuty za prodlení s plněním, což mohlo ovlivnit jejich rozhodnutí podat nabídku. Po uzavření smlouvy s vybraným uchazečem se stanovená doba plnění ukázala být objektivně nesplnitelnou a zadavatel přistoupil k posunutí nejzazšího termínu plnění prostřednictvím dodatku ke smlouvě, čímž umožnil podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících z uzavřené smlouvy. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 44 odst. 1 ZVZ a § 82 odst. 7 písm. b) až d) ZVZ a zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách veřejné zakázky nejzazší termín plnění přesným počtem týdnů od okamžiku uzavření smlouvy. Zároveň v zadávacích podmínkách uvedl předpokládané datum uzavření smlouvy s výhradou, že byl daný předpoklad stanoven bez ohledu na možné objektivně nepředvídatelné průtahy zadávacího řízení.

2.3.2 Forma obchodních podmínek

ZVZ či PVD, s výjimkou výslovně upravených případů, nezakládají povinnou formu obchodních podmínek veřejné zakázky. Zadavateli lze však doporučit, aby upravil komplexní obchodní podmínky veřejné zakázky formou závazného vzoru návrhu smlouvy přiloženého k zadávací dokumentaci či výzvě k podání nabídky. Takový postup může podstatným způsobem omezit rizika podání nabídky nesplňující zadávací podmínky a zcela vyloučit riziko předložení návrhu smlouvy obsahujícího ustanovení, která sice nejsou ve zřejmém rozporu

⁷ K možným důsledkům takového postupu např. rozhodnutí S793/2014.

se zadávacími podmínkami, ale zadavatel po jejich posouzení dospěje k závěru, že je není ochoten akceptovat, čímž je postaven do obtížné situace.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel vymezil v zadávací dokumentaci pouze stručné obchodní podmínky a vypracování návrhu smlouvy ponechal na uchazeči. Uchazeč podal nabídku, jejíž součástí byl návrh smlouvy, který nebyl zcela v souladu se zadávací dokumentací (např. nad rámec zadavatelem stanovených obchodních podmínek byla vymezena maximální výše smluvní pokuty za prodlení s plněním). Zadavatel se přesto rozhodl, že nabídnuté obchodní podmínky akceptuje a po provedení výběru nejvhodnější nabídky s daným uchazečem uzavřel smlouvu. Tím však tohoto uchazeče zvýhodnil. Zadavatel tak nedodržel zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel vymezil obchodní podmínky v příloze zadávací dokumentace prostřednictvím závazného vzoru návrhu smlouvy ve formě uzamknutého formuláře umožňujícího editaci pouze vybraných položek, do kterých měl uchazeč doplnit vlastní text (identifikační údaje, cenu, záruční dobu apod.). Zároveň zadavatel v zadávacích podmínkách výslovně uvedl, že uchazeč není oprávněn zasahovat do textu smlouvy jiným než výslovně dovoleným způsobem.

2.4 Kvalifikační předpoklady a posouzení kvalifikace

2.4.1 Zákaz nezákonných kvalifikačních předpokladů

Výčet základních, profesních a technických kvalifikačních předpokladů v ZVZ je taxativní. Zadavatel tak není oprávněn při zadávání veřejné zakázky postupem podle ZVZ požadovat po dodavateli prokázání splnění zákonem výslovně neupravených kvalifikačních předpokladů, byť může za podmínek stanovených v ZVZ do určité míry ovlivnit rozsah požadované kvalifikace i způsob prokázání jejího splnění, zejména co se týče technických kvalifikačních předpokladů. Zadavatel nesmí v zadávacích podmínkách stanovit ani žádné jiné požadavky, které se nijak nevztahují k plnění veřejné zakázky, ale pouze k osobě uchazeče a které by představovaly zastřený kvalifikační předpoklad nad rámec ZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel v části zadávací dokumentace označené „Další požadavky zadavatele“ uvedl, že je uchazeč povinen ve své nabídce předložit doklad o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou třetí osobě. Tento požadavek se tedy vázal k osobě uchazeče a jednalo se tak o nezákonný kvalifikační předpoklad, bez ohledu na to, že ho zadavatel označil jiným způsobem. Požadavek na pojištění si mohl zadavatel stanovit pouze ve vztahu k uchazeči, se kterým měla být uzavřena smlouva, např. v rámci obchodních podmínek nebo podmínek poskytnutí součinnosti nezbytné k uzavření smlouvy.⁸ Skutečnost, zda jsou uchazeči v požadovaném rozsahu pojištěni ještě před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku, nijak nesouvisí s předmětem veřejné zakázky či skutečnými potřebami zadavatele. Zadavatel tak porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

⁸ K tomu např. rozhodnutí ÚOHS R162/2015/VZ.

2.4.2 Přiměřenost kvalifikačních předpokladů

Zadavatel je povinen omezit rozsah požadované kvalifikace pouze na informace a doklady bezprostředně související s předmětem veřejné zakázky. Zadavatel tak musí při vymezení požadované kvalifikace opravdu pečlivě zvážit, zda jsou veškeré stanovené kvalifikační předpoklady skutečně nezbytné pro zajištění řádného plnění veřejné zakázky prostřednictvím dostatečně kvalifikovaného dodavatele a zda nevedou k nedůvodnému omezení těch dodavatelů, kteří jsou jinak objektivně schopni splnit veřejnou zakázku řádně, včas a za dodržení veškerých právních předpisů i jiných relevantních pravidel.

Příklad nesprávného postupu

K prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů pro plnění veřejné zakázky na služby, jejímž předmětem byla administrace zadávacích řízení, požadoval zadavatel předložení seznamu významných služeb poskytnutých dodavatelem v posledních 3 letech včetně zákonem předepsaných příloh. Uchazeč byl povinen prokázat, že v daném časovém období poskytl služby spočívající v administraci určitého počtu úspěšně ukončených zadávacích řízení nadlimitních veřejných zakázek financovaných z prostředků EU. Přestože má jistě zadávání veřejných zakázek financovaných u uvedených zdrojů svá specifika, samotný proces není natolik nestandardní, aby byla požadovaná zkušenost nezbytná k plnění poptávaných služeb. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 50 odst. 3 a § 56 odst. 5 písm. c) ZVZ a zásadu zákazů diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.⁹

2.4.3 Způsob prokazování splnění kvalifikace

Zadavatel nesmí nad rámec ZVZ rozšiřovat ani rozsah předkládaných dokladů prokazujících splnění kvalifikace. Není tak možné např. požadovat k prokázání referencí jiné než v ZVZ výslovně uvedené doklady nebo stanovit ve zjednodušeném podlimitním řízení, že má být splnění kvalifikace prokázáno jinými doklady než čestným prohlášením, ze kterého vyplývá, že dodavatel kvalifikační předpoklady požadované zadavatelem splňuje.

Příklad nesprávného postupu

Veřejná zakázka byla zadávána ve zjednodušeném podlimitním řízení a zadavatel požadoval k prokázání splnění kvalifikačních předpokladů předložení dokladů prokazujících splnění kvalifikace v rozsahu podle § 53 odst. 3, § 54 písm. a) a b) a § 56 odst. 1 písm. a) a b). Ve zjednodušeném podlimitním řízení se však splnění kvalifikačních předpokladů prokazuje předložením pouhého čestného prohlášení, z jehož obsahu je zřejmé, že dodavatel zadavatelem požadované kvalifikační předpoklady splňuje. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 62 odst. 3 ZVZ a porušil zásadu zákazů diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ

2.4.4 Uveřejnění požadavků na prokázání splnění kvalifikace

Zadavatel je povinen stanovit požadavky na prokázání splnění kvalifikace v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení. Přestože ZVZ umožňuje uvést podrobnou specifikaci těchto požadavků v kvalifikační nebo zadávací dokumentaci, je nutné v oznámení nebo výzvě uvést alespoň základní vymezení kvalifikačních předpokladů a zejména rozsah

⁹ K tomu např. rozhodnutí ÚOHS S0689/2015/VZ.

dokladů požadovaných k prokázání jejich splnění. Zadavatel musí zároveň zajistit plný soulad souvisejících požadavků uvedených v jednotlivých dokumentech obsahujících zadávací podmínky. V této souvislosti je dále vhodné upozornit na skutečnost, že je-li oznámení o zahájení zadávacího řízení uveřejněno prostřednictvím formuláře F02 „Oznámení o zakázce“ ve VVZ a TED, nelze nedodržení výše uvedené povinnosti odůvodňovat skutečností, že daný formulář neobsahuje část určenou k uvedení základních kvalifikačních předpokladů. V souladu s metodickými pokyny pro vyplnění formuláře¹⁰ se základní kvalifikační předpoklady uvádějí v části „III.2.1) Profesní kvalifikační předpoklady (...)“.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel uvedl v oznámení o zahájení zadávacího řízení uveřejněném ve VVZ a v TED požadavky na prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů v jiném rozsahu, než v jakém byly stanoveny v zadávací dokumentaci uveřejněné na profilu zadavatele. Uvedený rozpor v zadávacích podmínkách, kterého si nepovšimnul zadavatel ani hodnotící komise při posouzení kvalifikace, vedl následně k vyloučení uchazečů, kteří prokázali splnění kvalifikace pouze v rozsahu uveřejněného vyhlášení, avšak ne v rozsahu zadávací dokumentace. Zadavatel tak v důsledku administrativního pochybení nedodržel postup stanovený v § 50 odst. 2 ZVZ, § 147 odst. 6 ZVZ a porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.4.5 Správnost vymezení kvalifikačních předpokladů a souvisejících údajů

Veškeré požadavky zadavatele na prokázání splnění kvalifikace, s nimi spojená doporučení apod. musí být v plném souladu se ZVZ. Pokud např. zadavatel přiloží k zadávací dokumentaci vzor čestného prohlášení o splnění určité části kvalifikace, tento dokument musí splňovat veškeré potřebné náležitosti, aby nemohlo dojít k situaci, kdy dodavatel použije zadavatelem vyhotovený vzor čestného prohlášení, ale z důvodu jeho obsahové nesprávnosti, neprokáže splnění kvalifikace v souladu se ZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel uvedl v zadávací dokumentaci požadavky na prokázání splnění kvalifikace zcela v souladu se ZVZ, avšak zároveň doporučil dodavatelům prokázat splnění části kvalifikace prostřednictvím přiloženého vzoru souhrnného čestného prohlášení o splnění základních kvalifikačních předpokladů podle § 53 odst. 1 písm. c) až e), g), i) až k) ZVZ a o ekonomické a finanční způsobilosti podle § 50 odst. 1 písm. c) ZVZ. V daném dokumentu však nebyly uvedeny údaje týkající se kvalifikačního předpokladu podle § 53 odst. 1 písm. f) ZVZ ve vztahu ke spotřební dani. Uchazeč, veden snahou splnit veškeré požadavky zadavatele, použil poskytnutý vzor, aniž by si všiml výše uvedeného nedostatku. Ten nebyl odhalen ani při posouzení kvalifikace a zadavatel, po provedení výběru nejvhodnější nabídky, s daným uchazečem uzavřel smlouvu. Vlivem pouhého administrativního nedopatření tedy došlo k uzavření smlouvy s uchazečem, který neprokázal splnění kvalifikace v zákonném rozsahu. Zadavatel tak v důsledku administrativního pochybení nedodržel postup stanovený v § 59 odst. 1, a § 60 odst. 1 ZVZ a porušil zásadu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

¹⁰ Metodické pokyny a validační pravidla pro vyplnění formuláře F02. Oznámení o zakázce Dostupné na <http://www.vestnikverejnýchzakazek.cz/Content/Documents/VVZMPF02.pdf>.

2.4.6 Kvalifikace u veřejných zakázek malého rozsahu spolufinancovaných z OP VVV

Při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu postupem podle oddílu 12.3 PVD není zadavatel povinen požadovat prokázání splnění kvalifikačních předpokladů. Pokud se však zadavatel rozhodne kvalifikaci v určitém rozsahu stanovit, měl by při vymezení jejího rozsahu a zejména způsobu prokázání vzít v úvahu i další zadávací podmínky, aby nedocházelo, např. s ohledem na rozsah veřejné zakázky a délky lhůty pro podání nabídek, k neúměrnému administrativnímu zatížení uchazečů.

2.4.7 Posouzení kvalifikace

Zadavatel musí dbát na to, aby posouzení kvalifikace odpovídalo všem požadavkům na prokázání splnění kvalifikace stanoveným v zadávacích podmínkách v souladu se ZVZ. Zadavatel nemůže při posouzení kvalifikace postupovat tak, aby např. pod dojmem dokladů předložených v nabídkách uchazečů zvolil výklad stanovených požadavků na prokázání splnění kvalifikace, který by fakticky vedl k jejich zmírnění nebo naopak zpřísnění.

Příklad nesprávného postupu

Zahraniční uchazeč prokázal splnění základních kvalifikačních předpokladů v rozsahu podle § 53 odst. 1 písm. a), b), f) a h) ZVZ pouze ve vztahu k zemi svého sídla. Zadavatel přesto došel k závěru, že daný uchazeč kvalifikaci v požadovaném rozsahu splnil, protože pravděpodobnost nesplnění uvedených kvalifikačních předpokladů tímto zahraničním uchazečem ve vztahu k území České republiky byla mizivá. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 59 odst. 1 ZVZ a § 60 odst. 1 ZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.4.8 Objasnění kvalifikace

Pokud z dodavatelem předložených informací nebo dokladů není zřejmé, že splňuje požadovanou kvalifikaci v plném rozsahu, může zadavatel dodavatele požádat o objasnění nebo o předložení dalších informací či dokladů prokazujících splnění. Jedná se o právo zadavatele, nikoliv o jeho povinnost, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům v zadávacím řízení za situace, kdy by byl uvedený postup s ohledem na další okolnosti neúčelný. Na druhou stranu lze zadavateli doporučit, aby vždy pečlivě zvážil, zda by objasnění kvalifikace nemohlo pozitivně přispět k výsledku zadávacího řízení.¹¹

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel při posouzení kvalifikace shledal, že uchazeč ve své nabídce nepředložil čestné prohlášení o tom, že nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky ve vztahu ke spotřební dani podle § 53 odst. 1 písm. f) a odst. 3 písm. b) ZVZ. Přestože nabídka splňovala veškeré další požadavky zadavatele a s ohledem na její další obsah bylo možné objektivně předpokládat, že by po posouzení a hodnocení nabídek byla vybrána jako nejvhodnější, zadavatel došel k závěru, že uchazeč nesplnil kvalifikaci v požadovaném rozsahu, a vyloučil ho z účasti v zadávacím řízení, aniž by ho předtím požádal o předložení dalších informací či dokladů prokazujících splnění kvalifikace podle § 59 odst. 4 ZVZ. S ohledem na dispozitivní povahu tohoto ustanovení postupoval zadavatel formálně správně, avšak s nejvyšší

¹¹ K tomu např. Ministerstvo pro místní rozvoj. Metodika zadávání veřejných zakázek, právní stav k 1. 1. 2014. Dostupné na <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska>.

pravděpodobností se tak připravil o možnost výběru skutečně nejvhodnější nabídky, což mohlo vést k nedodržení principů 3E.

2.5 Hodnotící kritéria a hodnocení nabídek

Základním hodnotícím kritériem pro zadání veřejné zakázky může být nejnižší nabídková cena, nebo ekonomická výhodnost nabídky. Při zdávání veřejné zakázky na základě nejnižší nabídkové ceny se rizika spojená s hodnocením nabídek samozřejmě podstatně snižují, zadavatelé by však měli vést v patrnosti, že v některých případech nemusí nejnižší nabídková cena zajistit nejvhodnější řešení. Rozhodne-li se však zadavatel pro zadání veřejné zakázky podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, stanoví dílčí hodnotící kritéria tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny. Zadavatel musí popsat stanovená dílčí hodnotící kritéria a způsob hodnocení nabídek natolik jasně a srozumitelně, aby bylo zcela zřejmé, jaká řešení zadavatel preferuje, jakým způsobem bude přidělovat body na základě jednotlivých dílčích kritérií, stanovovat pořadí nabídek apod. Potenciální uchazeč by měl být na základě zadávacích podmínek schopen zpracovat nabídku, která bude vyhovovat stanoveným dílčím hodnotícím kritériím v co možná nejvyšší možné míře. Nevhodná, nejasná a netransparentní hodnotící kritéria mohou zapříčinit podání vzájemně neporovnatelných nabídek nebo mohou vést k výběru nabídky odporující záměru zadavatele pořídit plnění s nejlepším poměrem užitné hodnoty a ceny.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel v rámci zvoleného základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky stanovil dílčí hodnotící kritéria „nabídková cena“ s váhou 60 %, „provozní náklady“ s váhou 20 %, „kvalita plnění“ s váhou 10 % a „délka záruční doby“ s váhou 10 %, aniž by blíže specifikoval jejich obsah a způsob hodnocení. V případě dílčího kritéria „provozní náklady“ zadavatel s ohledem na poměr výše pořizovacích nákladů a provozních nákladů (které lze jinak souhrnně označit za náklady životního cyklu) nevhodným způsobem oddělil toto „cenové“ kritérium od nabídkové ceny a přidělil mu neadekvátní váhu. V případě dílčího kritéria „kvalita plnění“ pak nebylo vůbec zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem mají být podané nabídky hodnoceny. Konečně v případě dílčího kritéria „délka záruční doby“ zadavatel nestanovil maximální hodnotu odpovídající jeho skutečným potřebám, čímž uchazečům umožnil nabídnout nereálné hodnoty přesahující skutečnou technickou i morální životnost pořizovaného výrobku a negativně ovlivnit výsledek hodnocení. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 78 odst. 4 a porušil zásadu transparentnost, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel v rámci zvoleného základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky stanovil dílčí hodnotící kritéria „nabídková cena“ s váhou 90 % a „procentuální výše slevy z ceny náhradních dílů dle aktuálního katalogu dodavatele“ s váhou 10 %. Druhé uvedené dílčí kritérium tak bylo navázáno na blíže neurčené „katalogové“ ceny, jejichž výše před poskytnutou „slevou“ byla zcela v dispozici dodavatele a mohla se i v průběhu času po zadání veřejné zakázky měnit. Takové dílčí kritérium tedy nemělo pro zadavatele vzhledem ke své relativní povaze žádný skutečný přínos a jednoznačně nevyjadřovalo vztah užitné hodnoty a ceny. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 78 odst. 4 a porušil zásadu transparentnost, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.6 Lhůta pro podání nabídek nebo žádostí pro účast

Veškeré lhůty určené zadavatelem musejí být stanoveny s ohledem na předmět veřejné zakázky. Zadavatel je povinen stanovit lhůty pro podání nabídek nebo žádostí o účast alespoň v takové délce, jakou vyžaduje ZVZ či PVD, a to v celých dnech. Při stanovení těchto lhůt musí zadavatel zohlednit též skutečnost, že začínají běžet dnem následujícím po dni, kdy byl učiněn rozhodný úkon, kterým je typicky zahájení zadávacího řízení (např. otevřené řízení), případně odeslání výzvy k podání nabídek (např. v užším řízení).

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel ve zjednodušeném podlimitním řízení zahájeném v pondělí 1. dubna stanovil lhůtu pro podání nabídek do úterý 16. dubna, 9:00 hod. Délka lhůty tak činila pouze 14 celých dnů a 9 hodin oproti zákonným 15 dnům. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 39 odst. 3 písm. b) bod 2 ZVZ.¹²

2.7 Změny zadávacích podmínek v průběhu zadávacího řízení

Zadavatel je oprávněn měnit v průběhu zadávacího řízení zadávací podmínky. Avšak pokud tak učiní, je povinen současně přiměřeně prodloužit lhůtu pro podání žádostí o účast v zadávacím řízení nebo lhůtu pro podání nabídek, a to podle povahy provedené úpravy. V případě takové změny zadávacích podmínek, která může rozšířit okruh možných dodavatelů, prodlouží zadavatel lhůtu tak, aby od okamžiku změny činila celou původní délku lhůty pro podání žádosti o účast nebo pro podání nabídek, tedy délku skutečně původní lhůty stanovené zadavatelem, ne pouze délku minimální lhůty dle ZVZ či PVD, která může být v některých případech kratší.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel v průběhu lhůty pro podání nabídek poskytl dodatečné informace k zadávacím podmínkám. Nejdříve z vlastní vůle upravil určité parametry poptávaného zboží a následně, v návaznosti žádost dodavatele, zmírnil požadavky na prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů takovým způsobem, že tím mohl rozšířit okruh možných dodavatelů. Přestože byl zadavatel povinen současně s těmito úpravami prodloužit lhůtu pro podání nabídek (v prvním případě alespoň přiměřeně, v druhém případě tak, aby činila celou původní délku lhůty). Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 40 odst. 3 a porušil zásadu transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.8 Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku

2.8.1 Uzavření smlouvy

Zadavatel je povinen uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku v plném souladu se zadávacími podmínkami a nabídkou uchazeče, se kterým smlouvu uzavírá. Možné jsou pouze formální úpravy nijak nezasahující do podstaty smluvního vztahu, přičemž lze analogicky aplikovat hlediska podstatné změny práv a povinností vyplývajících z uzavřené smlouvy uvedené níže.

¹² K tomu např. rozhodnutí ÚOHS S171/2013/VZ či S0623/2015/VZ.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel rozhodl o výběru nejhodnější nabídky uchazeče, který v návrhu smlouvy uvedl, že je záruční doba na předmět plnění 48 měsíců (zadavatel požadoval min. 24 měsíců) a že je výše smluvní pokuty za prodlení s dodáním předmětu plnění 0,5 % smluvní ceny za každý započatý den prodlení (zadavatel požadoval 0,2 %). V rámci součinnosti před uzavřením smlouvy uchazeč požadoval úpravu záruční doby na 24 měsíců a snížení uvedené smluvní pokuty na 0,2 % smluvní ceny s odůvodněním, že k výše uvedené změně obchodních podmínek v návrhu smlouvy oproti zadávacím podmínkám došlo v důsledku administrativního nedopatření. Zadavatel na toto zdůvodnění přistoupil a uzavřel smlouvu na veřejnou zakázku v pozměněném znění. Zadavatel tak nedodržel § 82 odst. 2 ZVZ a porušil zásadu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.8.2 Změny uzavřené smlouvy

Zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, kterou uzavřel s vybraným uchazečem. Za podstatnou se považuje taková změna, která by rozšířila předmět veřejné zakázky, která by za použití v původním zadávacím řízení umožnila účast jiných dodavatelů, která by za použití v původním zadávacím řízení mohla ovlivnit výběr nejhodnější nabídky, nebo která by měnila ekonomickou rovnováhu smlouvy ve prospěch vybraného uchazeče. Není nijak rozhodné, zda podstatnou změnu zadavatel umožní např. uzavřením dodatku ke smlouvě, nebo pouze svou nečinností. K takovýmto podstatným změnám nejčastěji dochází v důsledku nedodržování stanovené doby plnění ze strany dodavatelů a následným neuplatňováním odpovídajících smluvních sankcí ze strany zadavatele. Specifickým případem je nedodržení podmínek sjednaných v rámcové smlouvě při zadávání veřejných zakázek na jejím základě.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel zadal veřejnou zakázku, jejímž předmětem bylo zajištění administrace zadávání veřejných zakázek, a to jednoho soutěžního dialogu, šesti otevřených řízení na nadlimitní veřejné zakázky a tří výběrových řízení na veřejné zakázky malého rozsahu. Smluvní cena byla stanovena za celý předmět plnění (nejednalo se o rámcovou smlouvu, ve smlouvě nebyl ani uveden žádný položkový rozpočet). Po uzavření smlouvy zadavatel přehodnotil svou zadávací strategii a uzavřel s dodavatelem dodatek ke smlouvě, kterým byl její předmět pozměněn na administraci pěti otevřených řízení na nadlimitní veřejnou zakázku a čtyř výběrových řízení na veřejné zakázky malého rozsahu. Předmět plnění smlouvy byl tedy podstatně upraven a dokonce i částečně zúžen, a to bez jakéhokoliv dopadu na původně sjednanou cenu plnění. Navíc z této úpravy předmětu plnění dále vyplynulo, že jeden z požadavků na prokázání splnění kvalifikace, konkrétně požadavek na předložení reference spočívající v administraci soutěžního dialogu, bezprostředně nesouvisel s předmětem veřejné zakázky. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 82 odst. 7 písm. b) až d) ZVZ a porušil zásadu transparentnosti podle § 6 odst. 1 ZVZ.

Příklad nesprávného postupu:

Na základě zadávacího řízení, ve kterém byla základním hodnotícím kritériem nejnižší nabídková cena za vzorový „nákupní koš“ blíže specifikovaných položek jako předmětu rámcové smlouvy, uzavřel zadavatel rámcovou smlouvu na dodávky kancelářských potřeb s jedním uchazečem. V příloze rámcové smlouvy byl uveden položkový ceník. Následně při zadávání jednotlivých veřejných zakázek zadavatel jednak od dodavatele objednával zboží zcela mimo „nákupní koš“, tedy předmět rámcové smlouvy. Zadavatel tak na základě rámcové smlouvy pořídil zboží, jehož cena vůbec nebyla předmětem soutěže před uzavřením dané rámcové smlouvy. Dále u zboží, které bylo součástí

předmětu rámcové smlouvy, pak umožnil dodavateli, aby ho zadavateli nabídl za vyšší ceny, než byly stanoveny v příslušné příloze rámcové smlouvy. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 89 odst. 8 a § 92 odst. 5 ZVZ v návaznosti na § 82 odst. 7 písm. a) až d) a porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.9 Povinnost uveřejnění a archivace

2.9.1 Povinnost uveřejnění při vyhlášení a v průběhu zadávacího řízení

Uveřejňování informací o veřejné zakázce dle požadavků ZVZ či PVD je nezbytné pro zajištění odpovídající míry transparentnosti celého procesu zadávání i dalších navazujících úkonů. Ze zřejmých důvodů je zcela stěžejní dodržet povinnost uveřejnění zejména při zahájení zadávacího procesu. Zadavatel je dále povinen zajistit vzájemný soulad veškerých informací o veřejné zakázce uveřejněných na různých místech (typicky ve VVZ, v TED a na profilu zadavatele). Pokud pak zadavatel např. v průběhu zadávacího řízení provede úpravu zadávacích podmínek a tato úprava se týká i údajů uveřejněných ve VVZ či v TED, musí vedle uveřejnění souvisejících dodatečných informací a případně upravených dokumentů obsahujících zadávací podmínky na profilu zadavatele provést též úpravu vyhlášení uveřejněných ve VVZ či v TED. Pro úplnost lze v této souvislosti ještě upozornit na povinnost uveřejnit po zahájení zadávacího řízení na nadlimitní veřejnou zakázku (resp. uveřejnění vyhlášení ve VVZ) odůvodnění veřejné zakázky v zákonném rozsahu a lhůtě.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel odeslal k uveřejnění ve VVZ a TED oznámení o zahájení zadávacího řízení (formulář „oznámení o zakázce“), ve kterém bylo mj. uvedeno, že lhůta pro podání nabídek končí 31. 3. 2015 a dále že k prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů podle § 56 odst. 1 písm. a) ZVZ požaduje předložení seznamu významných dodávek včetně zákonných příloh, ze kterého bude vyplývat, že dodavatel realizoval v posledních 3 letech min. 3 dodávky odpovídající stanovené specifikaci v hodnotě 2 mil. Kč bez DPH za každou takovou dodávku. V zadávací dokumentaci, kterou zadavatel uveřejnil na profilu zadavatele, bylo však mj. uvedeno, že lhůta pro podání nabídek končí až 15. 4. 2015 a dále že k prokázání splnění výše uvedených technických kvalifikačních předpokladů požaduje předložení dokladů, ze kterých bude vyplývat, že dodavatel realizoval v posledních 3 letech pouze min. 1 dodávku v hodnotě 2 mil. Kč bez DPH za každou takovou dodávku. Podmínky ve znění zadávací dokumentace pak zadavatele uplatňoval i v průběhu zadávacího řízení. V daném případě byly tedy požadavky uvedené v oznámení o zakázce znatelně „přísnější“ než související požadavky uvedené v zadávací dokumentaci, resp. skutečné požadavky zadavatele. Přitom potenciální uchazeč se o záměru zadavatele zadat veřejnou zakázku a podmínkách své účasti může dozvědět primárně právě z oznámení o zakázce, přičemž nelze po potenciálním uchazeči požadovat, aby se domníval, že zadávací dokumentace bude obsahovat jiné, mírnější požadavky než ty, které jsou uvedeny v oznámení o zakázce.¹³ Uvedeným rozparem tak mohlo dojít k odrazení potenciálních uchazečů, kteří by byli jinak schopni splnit související požadavky uvedené v zadávací dokumentaci, resp. skutečné požadavky zadavatele, čímž mohlo dojít k ovlivnění výběru nejvhodnější nabídky. Zadavatel tak nedodržel postup

¹³ K tomu např. rozhodnutí ÚOHS S25/2013/VZ či S0205/2016/VZ.

stanovený v § 147 odst. 6 a odst. 8 ZVZ a porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel prostřednictvím dodatečných informací, které uveřejnil na profilu zadavatele, prodloužil lhůtu pro podání nabídek. Neuveřejnil však zároveň opravu vyhlášení uveřejněných ve VVZ a v TED, ve kterých i nadále zůstala uvedena původní, již neaktuální, lhůta pro podání nabídek. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 50 odst. 2 ZVZ, § 56 odst. 5 písm. a) a c) ZVZ a § 147 odst. 6 ZVZ a porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ, přičemž tím mohl ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky.

2.9.2 Povinnost uveřejnění po ukončení zadávacího řízení

Zadavatelé po uzavření smlouvy na veřejnou zakázku často nevěnují náležitou pozornost povinnosti uveřejnění informací o zadání veřejné zakázky. Související úkony považují za zbytečnou administrativní zátěž a zlehčují jejich význam. Někteří zadavatelé opakovaně nedodrží lhůty stanovené k uveřejnění takových informací, případně jejich uveřejnění zcela opomíjejí či v uveřejněných dokumentech neuvádějí některé povinné údaje apod. Přestože nedodržení povinnosti uveřejnění po zadání veřejné zakázky z logiky věci nemůže ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, představuje vždy porušení zásady transparentnosti a vystavuje zadavatele riziku vzniku odpovědnosti za související správní delikt.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel odeslal oznámení o výsledku zadávacího řízení k uveřejnění až 30 dnů po uzavření smlouvy, na svém profilu uveřejnil písemnou zprávu zadavatele neobsahující identifikační údaje uchazečů, jež byli vyloučeni z účasti v zadávacím řízení, a smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku uveřejnil na svém profilu bez veškerých příloh. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 83 odst. 1 ZVZ, § 85 odst. 2 písm. e) ZVZ, § 147a odst. 1 písm. a) a odst. 2 ZVZ a porušil zásadu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

2.9.3 Profil zadavatele

Profil zadavatele, jako elektronický nástroj, jehož prostřednictvím zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty související s veřejnou zakázkou, musí umožňovat neomezený a přímý dálkový přístup a splňovat náležitosti podle prováděcího právního předpisu.¹⁴ Zadavatelé někdy podmiňují stažení dokumentů z profilu povinnou registrací, což již samo o sobě do určité míry prolamuje zákonem požadovanou neomezenost a přímou dálkovou přístup. Zcela nesprávné je pak požadovat registraci i k pouhému zobrazení informace o tom, že byly příslušné dokumenty uveřejněny na profilu zadavatele. Ať už se zadavatel rozhodne pro vyhotovení profilu na míru, byť třeba na základě již existujícího řešení nebo zvolí jinou cestu, lze mu jedině doporučit, aby při výběru poskytovatele profilu postupoval opravdu pečlivě a zvážil, jaké funkce jsou pro řádný provoz tohoto nástroje nezbytné. Určitou zárukou může v tomto směru pro zadavatele představovat skutečnost, že poskytovatel profilu je schopen prokázat splnění příslušných požadavků certifikátem shody.

¹⁴ Vyhláška č. 133/2012 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách a náležitostech profilu zadavatele.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel si při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení podle § 81 odst. 4 ZVZ vyhradil, že uveřejní oznámení o výběru nejvhodnější nabídky na profilu zadavatele. Zobrazení a stažení příslušného dokumentu však podmínil uživatelskou registrací, aniž by na to upozornil v zadávacích podmínkách. Uchazeč, který registraci neprovedl, se o skutečnosti, že již došlo k výběru nejvhodnější nabídky, dozvěděl teprve v okamžiku, kdy zadavatel bez omezení přístupu uveřejnil písemnou zprávu zadavatele a uzavřenou smlouvu, tedy až po uplynutí lhůty pro podání námitek. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 81 odst. 4 ZVZ a porušil zásadu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel umožnil neomezený přístup ke všem dokumentům uveřejněným na profilu zadavatele a zároveň umožnil před stažením konkrétního dokumentu dobrovolně uvést kontaktní e-mailovou adresu, na kterou budou zasílána automatická upozornění v případě uveřejnění dalších dokumentů.

2.9.4 Neuchování dokumentace o veřejné zakázce

Zadavatel je povinen uchovávat dokumentaci o veřejné zakázce dle požadavků ZVZ či PVD, a to v takové podobě a rozsahu, aby byla objektivně možná kontrola souladu zadání veřejné zakázky s PVD, ZVZ a dalšími předpisy. Nejsou-li veškeré úkony zadavatele řádně zdokumentovány, je nepřezkoumatelné, zda skutečně postupoval v souladu se ZVZ či PVD.

Příklad nesprávného postupu

Veřejná zakázka byla zadávána ve zjednodušeném podlimitním řízení, ve kterém se splnění kvalifikačních předpokladů prokazuje předložením čestného prohlášení. Uchazeč, se kterým měla být uzavřena smlouva, byl povinen před jejím uzavřením předložit zadavateli originály nebo úředně ověřené kopie dokladů prokazujících splnění kvalifikace, přičemž nesplnění této povinnosti by představovalo neposkytnutí součinnosti k uzavření smlouvy. Daný uchazeč uvedené doklady zadavateli sice předložil, avšak ten do nich pouze nahlédl, vrátil je zpět uchazeči a vyhotovil o tomto úkonu prostý protokol. S ohledem na skutečnost, že uvedené doklady zadavatel neuchoval jako součást dokumentace o veřejné zakázce, nebylo následně zcela prezkoumatelné, zda uchazeč skutečně splnil součinnost k uzavření smlouvy ve výše uvedeném smyslu.¹⁵ Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 155 ZVZ a porušil zásadu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZVZ.

¹⁵ K tomu např. rozhodnutí ÚOHS S8/2015/VZ.

3 Užitečné informační zdroje

Informační systém o veřejných zakázkách
<http://www.isvz.cz>

Portál o veřejných zakázkách
<http://www.portal-vz.cz>

Metodika zadávání veřejných zakázek vydaná Ministerstvem pro místní rozvoj
<http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska>

Databáze vybraných rozhodnutí a nejčastějších auditních zjištění
<http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Databaze-rozhodnuti/>

Metodika veřejného nakupování vydaná Ministerstvem financí (pracovní verze)
<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/smart-governance/aplikace-principu-3e/zverejneni-pracovni-verze-metodiky-verej-24493>

Stránky sekce veřejných zakázek Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže
<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky.html>

Rozsudky Soudního dvora Evropské unie (dříve Evropského soudního dvora):
http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu:
<http://www.nssoud.cz>

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže:
<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>

